

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

02 / 20

9 Ιουλίου 2020

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Η ύφεση λόγω κρίσης COVID-19 και η αντιμετώπισή της

- Το υγειονομικό πρόβλημα συνεχίζεται.
- Η ύφεση στην οικονομία κατά το 2020 αναμένεται βαθύτερη από ό,τι είχε αρχικά εκτιμηθεί.
- Συνεχίζονται οι μεγάλου μεγέθους παρεμβάσεις νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής.
- Περιορισμένη ορατότητα για την εξέλιξη του προβλήματος
- Όσο σημαντική είναι η αντιμετώπιση της τρέχουσας ύφεσης, εξίσου σημαντική είναι η προετοιμασία των συνθηκών για ανάπτυξη από το επόμενο έτος.
- Οι πόροι που αναμένεται να είναι διαθέσιμοι από την ΕΕ πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την ισχυροποίηση της οικονομίας με ενίσχυση υποδομών και στροφή παραγωγικού υποδείγματος.
- Κεντρική σημασία της στόχευσης αλλά και μηχανισμού διαχείρισης.

Διεθνές περιβάλλον: Βαθύτερη της αναμενόμενης ύφεση φέτος, μερική ανάκαμψη το 2020

- Η **πανδημία** του νέου κορωνοϊού προκαλεί ισχυρές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως,
 - Σταδιακή επαναλειτουργία οικονομιών, αλλά με διακυμάνσεις
 - **Ισχυρότερη** της αναμενόμενης κάμψη δραστηριότητας στο α' εξάμηνο
 - **Πρώτη φορά σε ύφεση**, εκτός των επενδύσεων εξασθενούν ιδιωτική κατανάλωση και δραστηριότητα στις υπηρεσίες, λόγω μέτρων προστασίας της υγείας
 - Το ενδεχόμενο γρήγορης ανάκαμψης (τύπου V) απομακρύνεται
- **Α' τριμ. 2020:** Ρυθμός ανάπτυξης -0,8% στις χώρες ΟΟΣΑ, από 1,6% το προηγούμενο τρίμηνο
- Πρόβλεψη ΔΝΤ για **παγκόσμια ύφεση 4,9% το 2020** (από 3,0% τον Απρίλιο), με ανάκαμψη 5,4% το 2021

Διεθνές περιβάλλον: προκλήσεις μεσοπρόθεσμα

Παγκοσμίως

- Κίνδυνος νέων εξάρσεων του κορωνοϊού
- Ταχύτητα και ποιότητα ανάκαμψης μετά την κρίση
- Καλό κλίμα στις χρηματογορές, λόγω έκτακτων μέτρων,
- Αναζωπύρωση εμπορικών και γεωπολιτικών εντάσεων

Ευρώπη

- Προκλήσεις για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, ως προς:
 - την άρση των μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας, εντός και εκτός ΕΕ και
 - την υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης της ρευστότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΚΤ (π.χ. Ταμείο Ανάκαμψης, REPP)
- Αυξημένη αβεβαιότητα στις αγορές και κλαδικές διαταραχές, με τον τομέα του τουρισμού και των ταξιδιών να έχει πληγεί περισσότερο
- Κίνδυνος νέας κρίσης χρέους
- Σχέσεις Βρετανίας – ΕΕ μετά το Brexit

Ελλάδα: Σε ήπια ύφεση το α' τρίμ. 2020, ύστερα από 3,5 έτη ανάπτυξης

ΑΕΠ α' τρίμ. 2020: **-0,9%**, έναντι +1,0% στο δ' τρίμ. '19 και +1,6% στο α' τρίμ. '19

Σημαντικότερες μεταβολές στις συνιστώσες του ΑΕΠ:

- Υποχώρηση ιδιωτικής κατανάλωσης, πρώτη φορά μετά από δύο έτη ανόδου. Διεύρυνση καταναλωτικών δαπανών δημοσίου, για την αντιμετώπιση της πανδημίας.
 - Υποχώρηση ιδιωτικής κατανάλωσης 0,7% στο α' τρίμ., αντί ανόδου 1,3% πριν ένα χρόνο. Διεύρυνση δημόσιας κατανάλωσης 2,0%, κατόπιν οριακής αύξησης στην αρχή του 2019 (+0,4%).
- Πτώση επενδύσεων 5,1%, αντί σημαντικής αύξησης πριν ένα χρόνο (+12,3%)
 - Ο σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου περιορίστηκε κατά 6,4%, σε αντίθεση με την αύξησή του κατά 8,8% το α' τρίμ. πέρυσι. Τα αποθέματα διευρύνθηκαν οριακά περισσότερο από ότι ένα έτος νωρίτερα (+ €58 εκατ.)
- Διεύρυνση εξαγωγών 2,5% (από +4,8% το 2019): βελτίωσε το εξωτερικό ισοζύγιο το α' τρίμ.
 - Αποκλειστικά από περισσότερες εξαγωγές προϊόντων (+4,7%, από -0,4% πέρυσι), αμετάβλητες οι υπηρεσίες.
 - Οριακή αύξηση εισαγωγών (+0,2%), έναντι σημαντικής ενίσχυσής τους πέρυσι (+9,7%). Αναιμική άνοδος εισαγωγών προϊόντων (+0,2%) και υπηρεσιών (+0,3%)

Κρατικός Προϋπολογισμός: Σημαντική υστέρηση έναντι στόχων στο πεντάμηνο, λόγω πανδημίας

- **Ισοζύγιο Κρ. Προϋπολογισμού: έλλειμμα €7,5 δισεκ., έναντι στόχου €2,5 δισεκ. 94% της υστέρησης στο τρίμ. Μαρ.-Μαΐου.**
- **Πρωτογενές αποτέλεσμα: έλλειμμα €4,8 δισεκ., έναντι στόχου οριακού πλεονάσματος (€43 εκατ.): 98% της υστέρησης εντός πανδημίας.**
- Υστέρηση ως προς το στόχο κυρίως από λιγότερα έσοδα (-€2,5 δισεκ.) λόγω:
 - Λιγότερες εισπράξεις ΦΠΑ (-€1,1 δισεκ.), φόρων εισοδήματος (-€441 εκατ.) και μικρότερα έσοδα πωλήσεων πάγιων περιουσιακών στοιχείων (-€312 εκατ.).
- Υπέρβαση δαπανών (+€2,27 δισεκ.) από:
 - Περισσότερες δαπάνες ΠΔΕ (+1,76 δισεκ.), για αποζημίωση ειδικού σκοπού επιχειρήσεων, επιδότηση τόκων δανείων ΜμΕ και υψηλότερες μεταβιβάσεις (+€931 εκατ., αποζημιώσεις ειδικού σκοπού μισθωτών & επιστημόνων)

Τάσεις σε βραχυχρόνιους δείκτες δραστηριότητας

Βιομηχανία

- Μείωση βιομηχανικής παραγωγής στο τετράμηνο του 2020 κατά 3,4% αντί αύξησης κατά 1,7% το 2019
- Ευρωζώνη (α' τρίμ.): -5,8%, αντί 0,7% ένα έτος νωρίτερα.
- Στο -27,9% τον Απρίλιο στην ΕΕ, στο -9,9% στην Ελλάδα

Κατασκευές

- Κάμψη παραγωγής το πρώτο τρίμηνο κατά 10,3%, σε συνέχεια μείωσης 11,9% πριν ένα χρόνο
- Στα ίδια επίπεδα με πέρυσι τα Οικοδομικά Έργα. Απώλειες στα Έργα Πολιτικού Μηχανικού (-17,2%) σε συνέχεια μείωσης 22,0% το 2019.

Τουρισμός

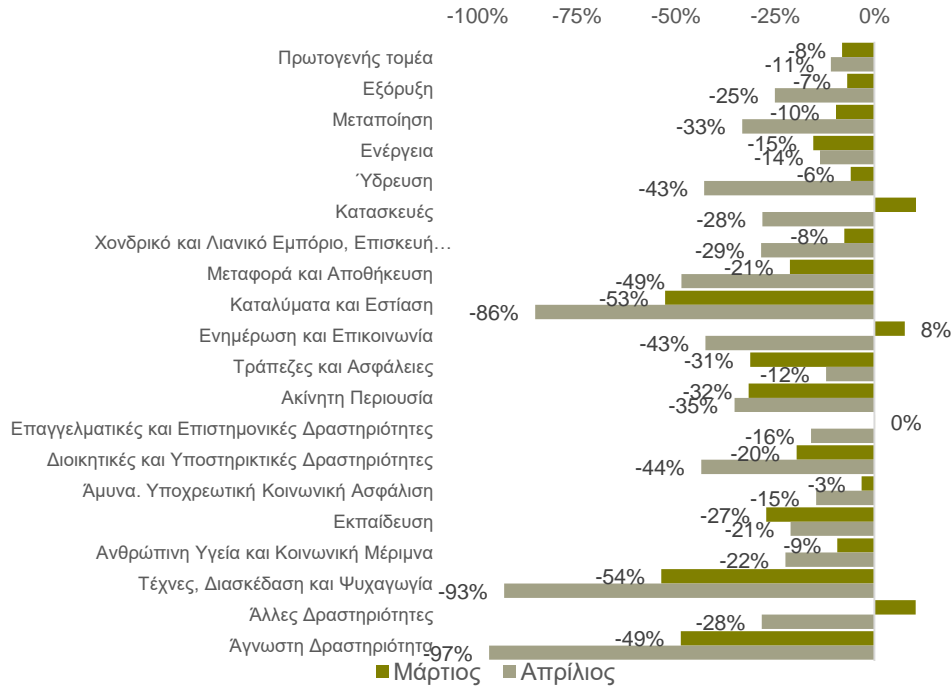
- Επιβράδυνση σε σχέση με πέρυσι των απωλειών στο α' τρίμ: -6,5% αντί -22,5% το 2019

Λιανικό Εμπόριο

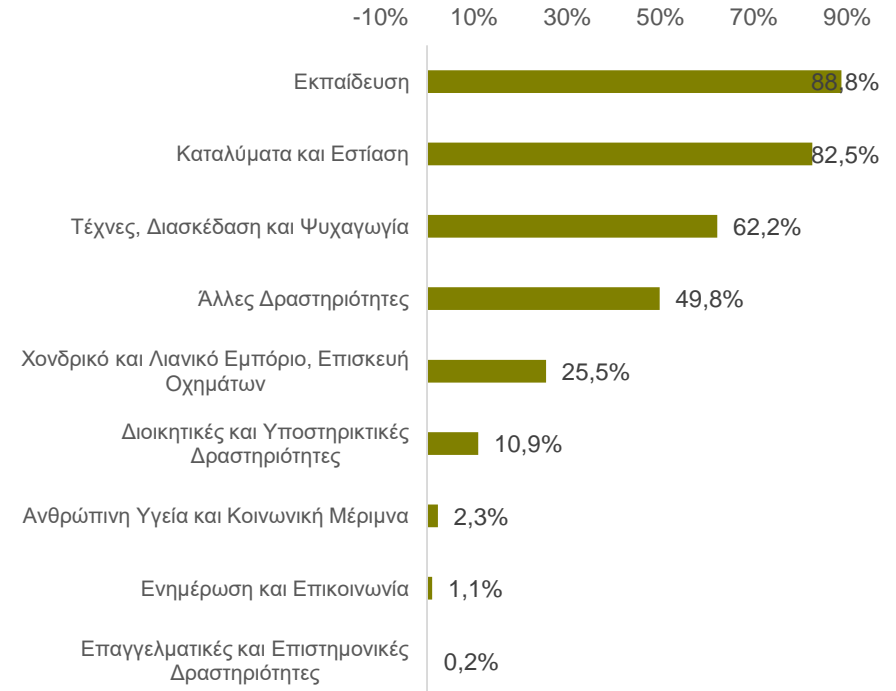
- Υποχώρηση όγκου δραστηριότητας κατά 4,9% στο πρώτο τετράμηνο του 2020, αντί ηπιότερης κάμψης 1,0% πέρυσι

Υποχώρηση εγχωρίως κύκλου εργασιών 22% (-€8,85 δισεκ.) στο δίμηνο Μαρ.-Απρ. 2020 έναντι του ίδιου διμήνου πέρυσι

Μεταβολή κύκλου εργασιών ανά μονοψήφιο κλάδο, Μαρ.2020/Μαρ.2019 και Απρ.2020/Απρ.2019

Πυκνότητα επιχειρήσεων σε αναστολή λειτουργίας ανά κλάδο*

* Οι δραστηριότητες σε αναστολή λειτουργίας υπάγονται σε ευρύτερους κλάδους, και με επιχειρήσεις που λειτουργούσαν την περίοδο του lockdown
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

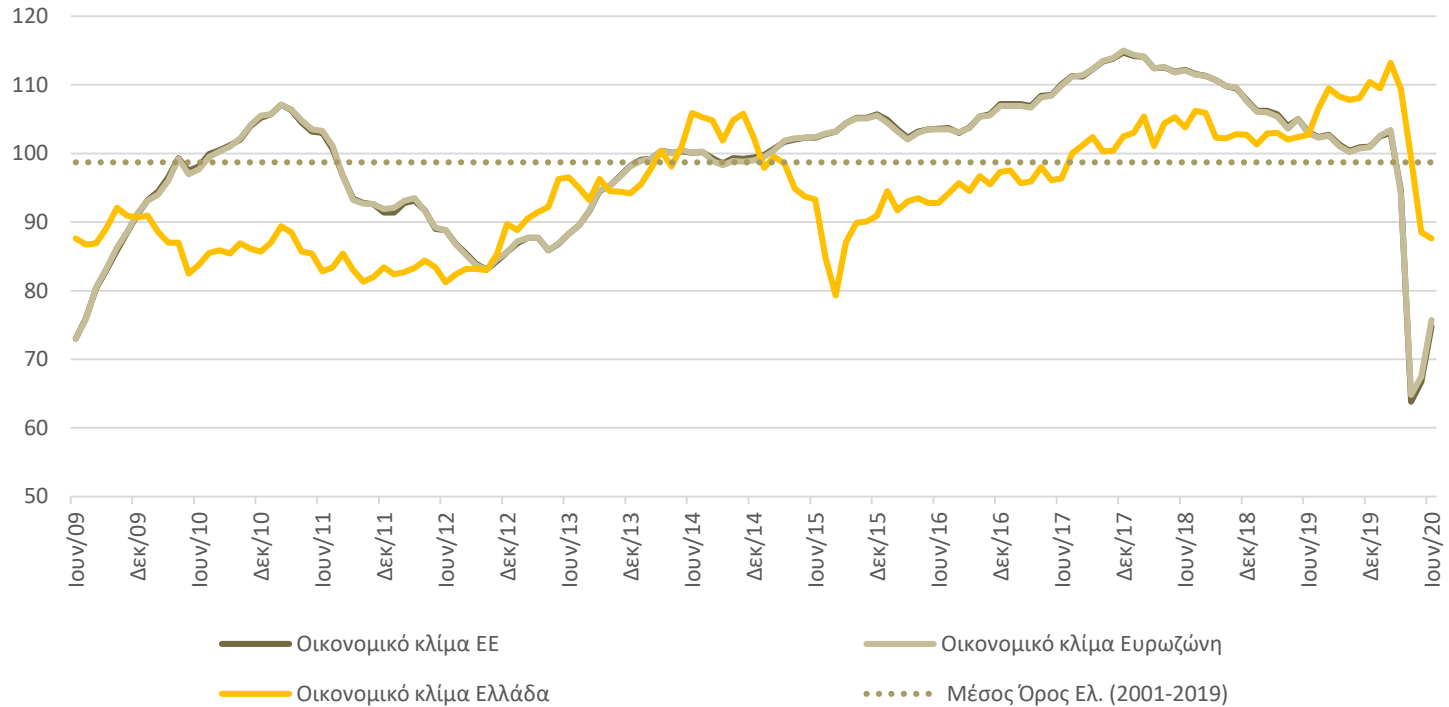
Περίπου 15% των επιχειρήσεων εγχωρίως σε αναστολή λειτουργίας. Υψηλότερη αναλογία σε Εκπαίδευση (88,8%) και Υπηρεσίες Καταλύματος – Εστίασης (82,5%)

Πτώση κύκλου εργασιών κατά τα 2/3 από κλάδους στους οποίους υπάγονται δραστηριότητες που τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας, κυρίως από την Παροχή καταλύματος και εστίασης, τις Τέχνες - διασκέδαση - ψυχαγωγία και τις Διοικητικές - υποστηρικτικές δραστηριότητες,

Σημαντική υποχώρηση Δείκτη Οικονομικού Κλίματος το β' τρίμ. από μέγιστο επίπεδο 19 ετών στο προηγούμενο (-18,9 μονάδες)

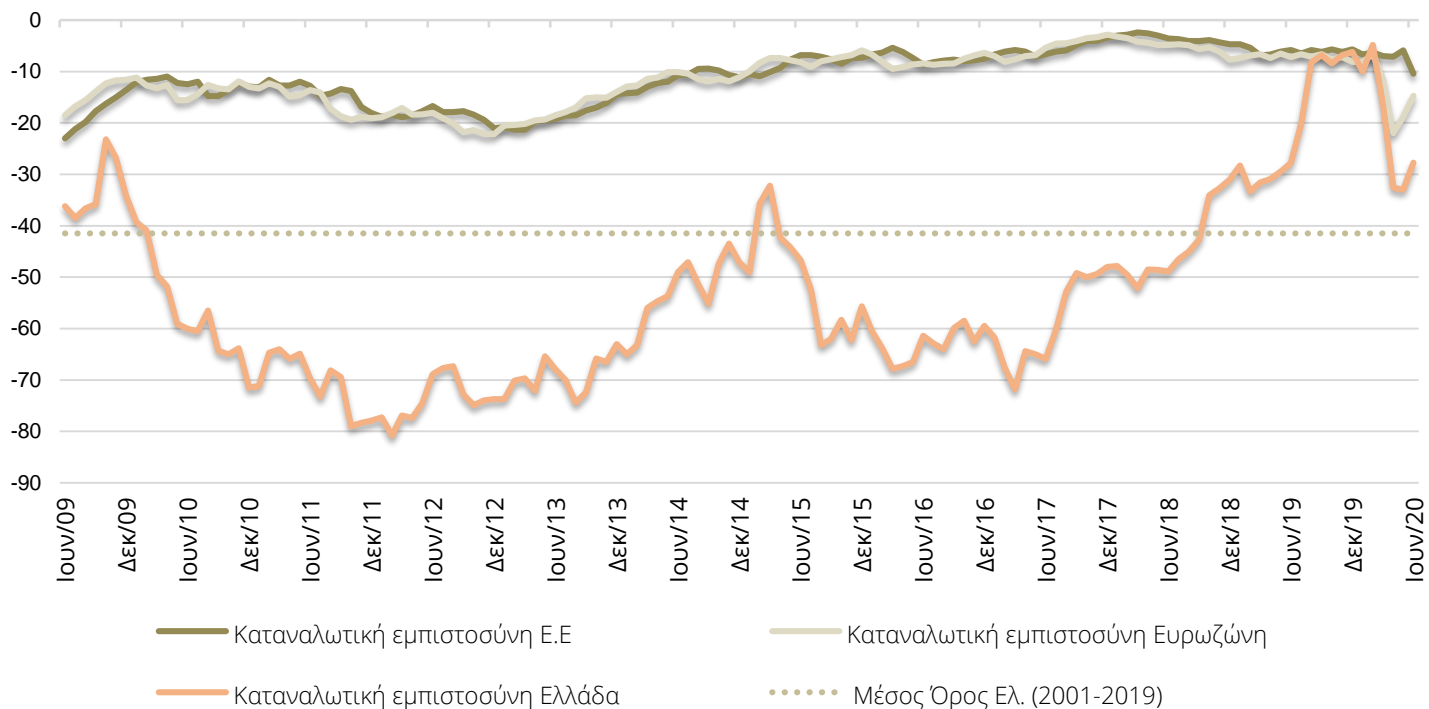
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Έντονη κάμψη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης (-20,6 μον.) Επιστροφή στο α' τριμ. του 2019

Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

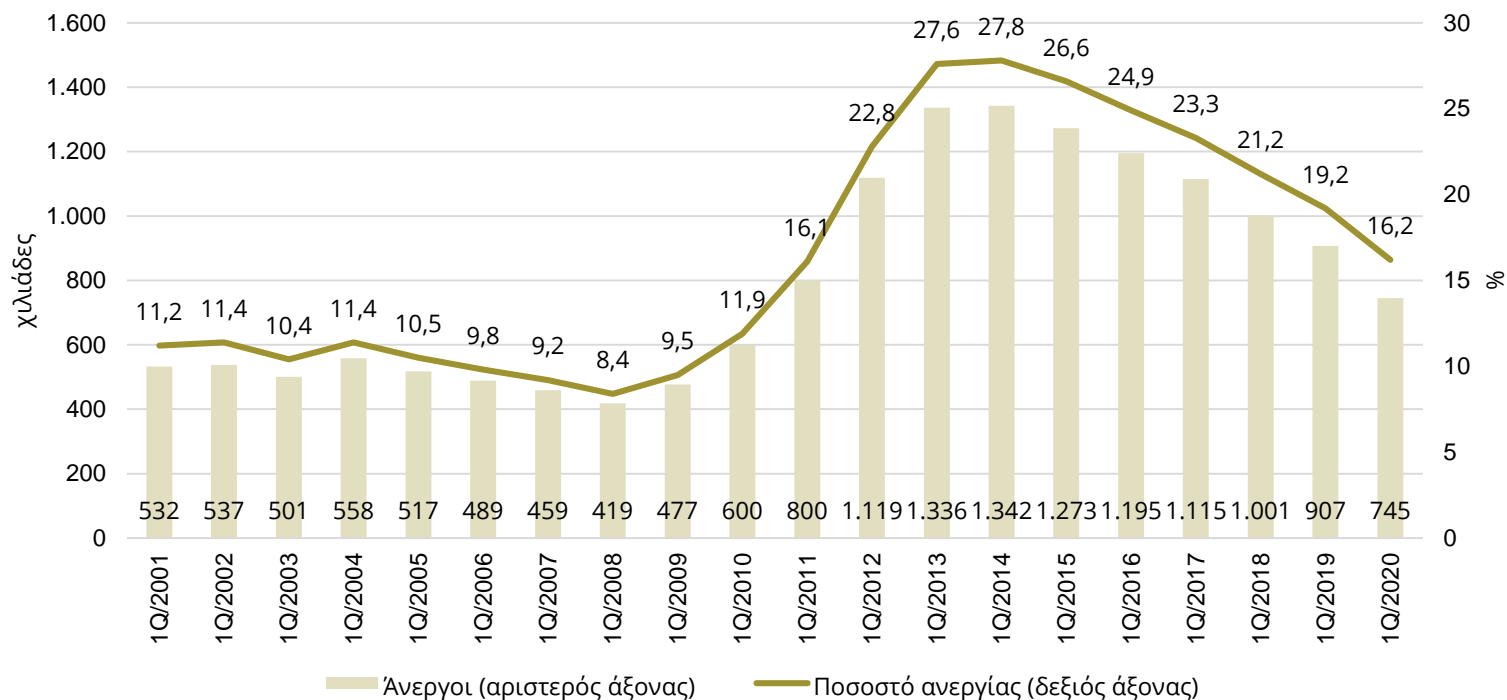

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Περαιτέρω πτώση της ανεργίας το πρώτο τρίμηνο του 2020

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 16,2% το ποσοστό της ανεργίας το α' τρίμ. 2020 από 19,2% το α' τρίμ. 2019
- Μεταβολή μέρους των ανέργων σε μη οικονομικά ενεργούς τον Μάρτιο (70 χιλ.), από δυσμενείς συνθήκες πανδημίας
- Αύξηση απασχόλησης σε 10 κλάδους. Ενδεικτικά: Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+29,9 χιλ.), Μεταφορά-Αποθήκευση (+21,4 χιλ.), Ανθρώπινη υγεία-Κοινωνική μέριμνα (+16,2 χιλ.), Μεταποίηση (+12,2 χιλ.),
- Μείωση απασχόλησης σε 10 κλάδους. Ενδεικτικά: Πρωτογενής τομέας (-41,9 χιλ.), Δημόσια διοίκηση (-16,2 χιλ.)

Παρεμβάσεις πολιτικής για στήριξη θέσεων εργασίας από τις επιπτώσεις του COVID-19

Για επιχειρήσεις

- Αναστολή συμβάσεων εργασίας χωρίς δυνατότητα απόλυσης εργαζομένου
- Εξ' αποστάσεως εργασία
- Μεταφορά προσωπικού μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου
- Δυνατότητα αύξησης υπερωριακής απασχόλησης πέραν του νομίμως προσδιορισμένου ανώτατου ορίου
- Παράταση προθεσμίας καταβολής ασφαλιστικών εισφορών, δόσεων ρυθμίσεων και αναστολή είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών
- Πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»
- Καταβολή επιδόματος εορτών Πάσχα σε μεταγενέστερο χρόνο

Για ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους

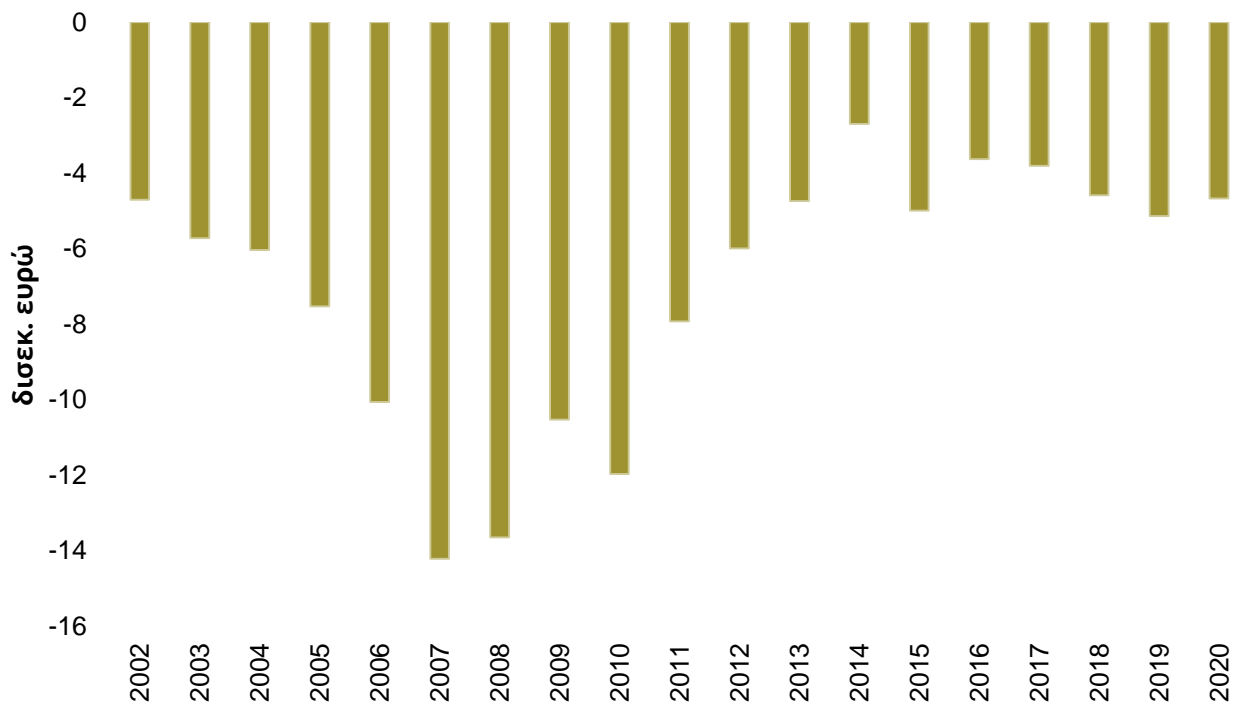
- Αποζημίωση ειδικού σκοπού €300-€354
- Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση €600 για επιστήμονες
- Δυνατότητα καταβολής ασφαλιστικών εισφορών περιόδου Φεβρουαρίου-Μαΐου σε τέσσερις ισόποσες δόσεις και αναστολή είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών
- Έκπτωση 25% εφόσον καταβληθούν εμπρόθεσμα οι ασφαλιστικές εισφορές της περιόδου Φεβρουαρίου-Μαΐου

Για εργαζόμενους

- Άδεια ειδικού σκοπού
- Αποζημίωση ειδικού σκοπού €800 για την περίοδο 15/03/2020-30/04/2020 και €534 για τον Μάιο
- Παράταση για δύο μήνες από τη λήξη του επιδόματος ανεργίας
- Χορήγηση εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης €400 σε μη επιδοτούμενους μακροχρόνια άνεργους
- Επίδομα ανεργίας σε εποχικά απασχολούμενους σε τουριστικές επιχειρήσεις τα προηγούμενα έτη που δεν θα προσληφθούν φέτος
- Παράταση ως 30.06.2020 της ισχύος των κανονιστικών όρων των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και των Διαιτητικών Αποφάσεων

Περιορισμός ελλείμματος στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών το πρώτο τετράμηνο φέτος, με μεγαλύτερη πτώση εισαγωγών έναντι εξαγωγών

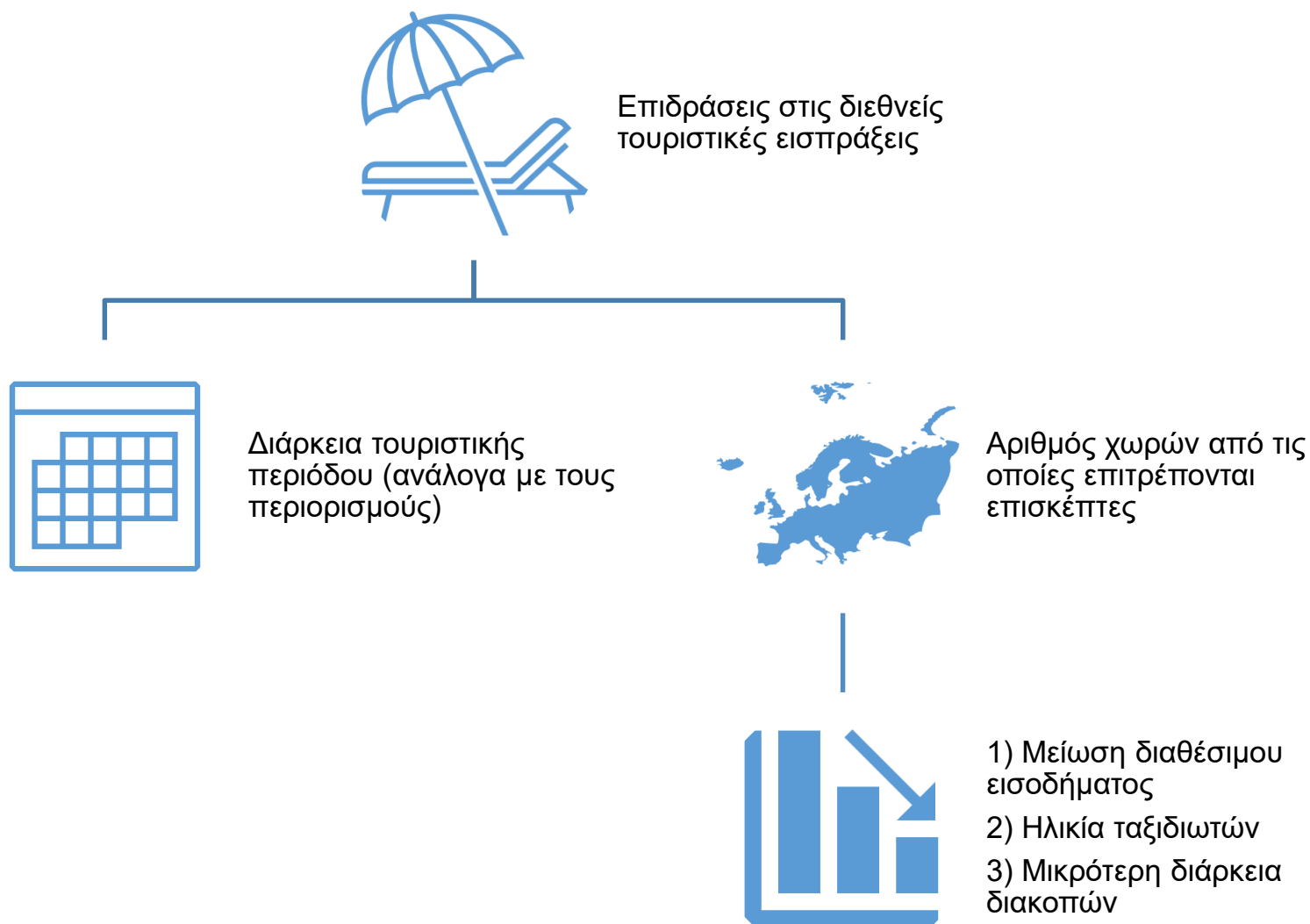

Πηγή: ΤΤΕ

- Βελτίωση στα ισοζύγια Αγαθών (κατά €860 εκατ.) και Εισοδημάτων (κατά €240 εκατ.)
- Επιδείνωση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου Υπηρεσιών (-€635 εκατ.), κυρίως τον Απρίλιο, λόγω πανδημίας

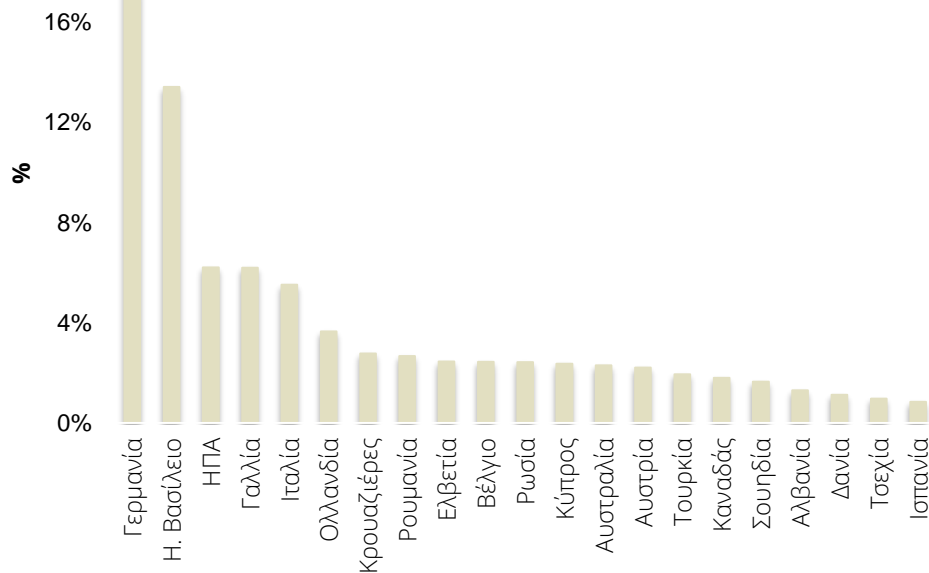
Πιέσεις στη δραστηριότητα του τουριστικού κλάδου από πολλούς παράγοντες λόγω πανδημίας, εγχώριους και διεθνείς

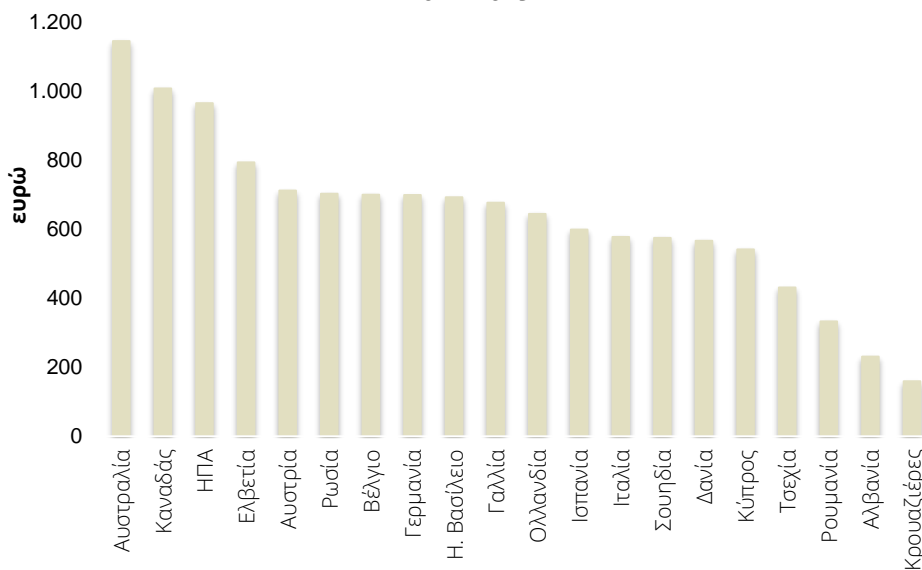

Πιέσεις από απαγόρευση εισόδου από χώρες με σημαντική προέλευση τουριστών και ισχυρή ύφεση σε χώρες με υψηλό μερίδιο στα τουριστικά έσοδα

Μερίδιο τουριστικών εισπράξεων ανά χώρα, 2017-2019

Μέση δαπάνη ανά ταξίδι, 2017-2019

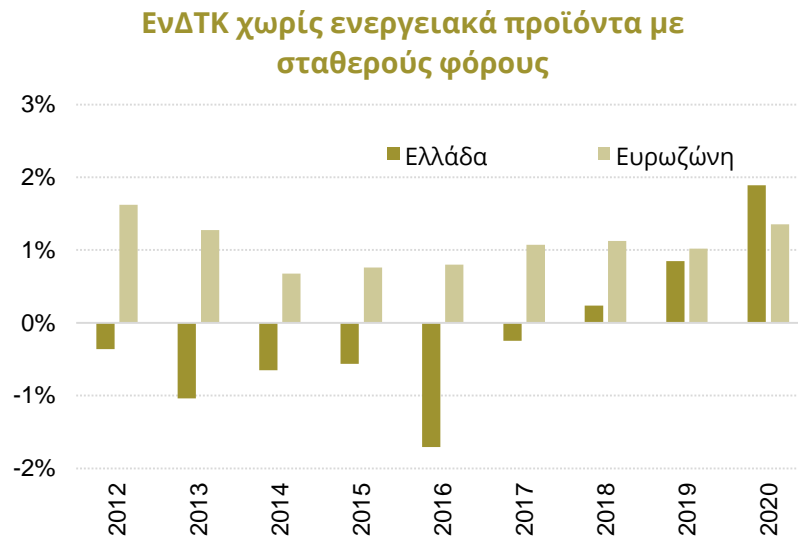
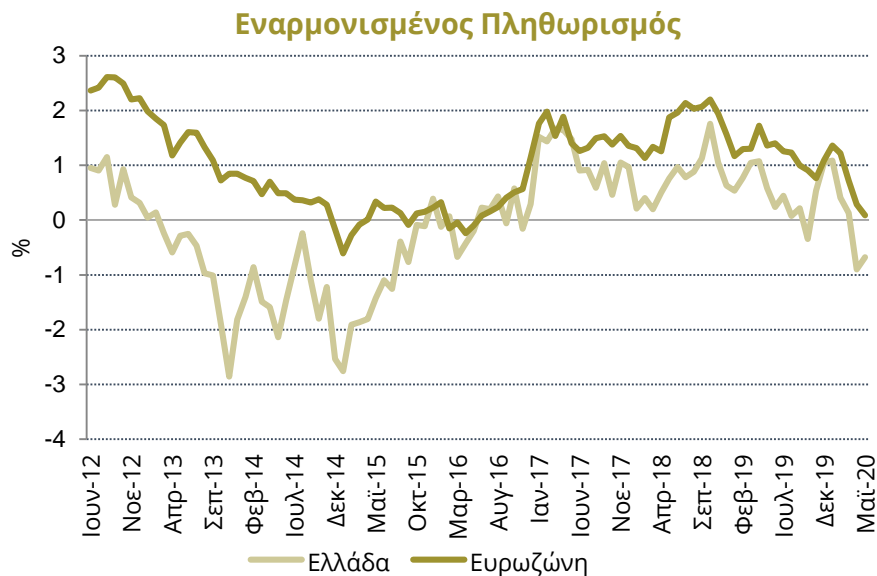

Πηγή: Eurostat

- Η Γερμανία η χώρα με τη μεγαλύτερη συμβολή στα διεθνή τουριστικά έσοδα στην Ελλάδα, με 17% των εισπράξεων
- Περαιτέρω πιέσεις στις εισπράξεις από απαγόρευση επισκεπτών (τουλάχιστον έως 15/7) από ΗΠΑ, Ρωσία και Τουρκία (10,7%)
- Μείωση κατά κεφαλή ΑΕΠ 6,7% σε Γερμανία, 8,8% σε Ηνωμένο Βασίλειο και 8,5% σε Γαλλία

Αντιπληθωρισμός το α' πεντάμηνο του 2020, κυρίως λόγω έμμεσης φορολογίας

Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Eurostat

Ευρωζώνη, Ιαν.-Μάιος 2020: Ηπιότερος ο πληθωρισμός (0,7%) σε σύγκριση με το 2019 (+1,4%)
Ελλάδα, Ιαν.-Μάιος 2020: σε αρνητικό πεδίο τιμών ο ρυθμός μεταβολής του ΔΤΚ, στο -0,3%, έναντι 0,6% το α' πεντάμηνο του 2019

- Αρνητική επίδραση από έμμεσους φόρους (-1,3%) – ηπιότερη από ενεργειακά αγαθά (-0,5%). Τόνωση από εγχώρια ζήτηση – λοιπούς παράγοντες

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν. – Απρ. 2020): Εξασθένιση κατά 5,3%, έναντι ανόδου 2,7% το α' τετράμηνο του 2019, κυρίως λόγω μείωσης τιμών πετρελαιοειδών

Ισχυρές απώλειες λόγω κρίσης, αλλά και ενδείξεις ανάσχεσης από έκτακτες παρεμβάσεις

Ενδείξεις ισχυρών επιπτώσεων

- Περισσότερες από 205 χιλ. επιχειρήσεις σε αναστολή λειτουργίας (Μάρτιος-Απρίλιος)
- Πρωτοφανής κάμψη δραστηριότητας σε βιομηχανία, λιανικό εμπόριο (Απρίλιος, ΕΛΣΤΑΤ)
- Σε αναστολή ο διεθνής τουρισμός επί 3-μηνο, περιορισμένη τουριστική περίοδος σε διάρκεια – χώρες προέλευσης
- Σχετική ανθεκτικότητα εξαγωγών εκτός πετρελαιοειδών (-8,9% τον Μάρτιο – Απρίλιο)

...αλλά και ανάσχεσής τους

- Σε αναστολή σύμβασης εργασίας 870 χιλ. εργαζόμενοι → 121,5 χιλ. λιγότερες απολύσεις από πέρυσι τον Μάρτιο – Μάιο (ΕΡΓΑΝΗ)
- Έγκριση επιδότησης επιτοκίου από Αναπτυξιακή Τράπεζα για 10,15 χιλ. περιπτώσεις και δάνεια ύψους €1,29 δισεκ.
- 1^η φάση επιστρεπτέας προκαταβολής: €600 εκατ. σε 55 χιλ. επιχειρήσεις (έναντι στόχου €1 δισεκ.)

Ευκαιρίες, υπό προϋποθέσεις, από την εξασθένιση της πανδημίας

- Αυξημένη, θετική διεθνής προβολή (σε αντίθεση με την περίοδο των προγραμμάτων)
- Αξιοποίηση τουριστικής περιόδου → παρακαταθήκη για το επόμενο έτος
- Προώθηση αποκρατικοποιήσεων και διευκόλυνση επενδύσεων σε ολοκληρωμένες ενέργειες → μείωση «επενδυτικού κενού»
- Πρωτοφανείς ευκαιρίες ρευστότητας μεσοπρόθεσμα (PEPP ΕΚΤ, Ταμείο Ανάκαμψης ΕΕ, επιλέξιμοι τίτλοι τραπεζών ως εξασφαλίσεις) → απαραίτητα ένα αναπτυξιακό σχέδιο και η διαμόρφωση υποδομών για την χρήση των κοινοτικών πόρων

Κύρια προϋπόθεση για τα παραπάνω η υπευθυνότητα όλων των εμπλεκόμενων μερών: επιχειρήσεων και εργαζόμενων, κράτους, νοικοκυριών

Το τραπεζικό σύστημα δείχνει ανθεκτικότητα, σε εφαρμογή τα μέτρα τόνωσης ρευστότητας

Στόχοι η ανάκαμψη της πιστοδοτικής ικανότητας και η μείωση των ΜΕΔ

Προκλήσεις εν μέσω της νέας κρίσης

- Δυσοίωνες προοπτικές κερδοφορίας
- Αδύναμη ποιότητα του ενεργητικού (ΜΕΔ, αναβαλλόμενη φορολογία)

Θετικές εξελίξεις

- Έκτακτη ρευστότητα από ΕΚΤ → συγκρατείται χαμηλά το κόστος χρηματοδότησης,
- Υλοποίηση πρώτης πώλησης μέσω τιτλοποίησης ΜΕΔ (πρόγραμμα Ηρακλής)
- Υψηλός ρυθμός αύξησης των ιδιωτικών καταθέσεων
- Μέτρα ρευστότητας από Αναπτυξιακή Τράπεζα, νέες πιστώσεις προς επιχειρήσεις

Προτεραιότητες

- Αναθεώρηση επιχειρηματικών σχεδίων και συμφωνία σε νέους στόχους ΜΕΔ
- Επιτάχυνση εφαρμογής συστημικών λύσεων για μείωση των ΜΕΔ

Καθοριστικοί παράγοντες μακροοικονομικών μεταβλητών το 2020:

- Εξέλιξη πανδημίας κορωνοϊού, εγχωρίως και διεθνώς, και ενδεχόμενο νέας έξαρσης του ιού εντός του έτους
- Ένταση και εξέλιξη στο χρόνο (time profiling) ύφεσης στην Ευρωζώνη (κύριος εμπορικός εταίρος)
- Μέγεθος και διάρκεια παρεμβάσεων πολιτικής εγχωρίως για την αντιμετώπιση της κρίσης
- Μέγεθος και διάρκεια παρεμβάσεων πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης
- Μεταβολή τιμής πετρελαίου

Εναλλακτικές υποθέσεις εξέλιξης των παραγόντων διαμορφώνουν διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια

Βασικό Σενάριο:

- Μη επαναφορά εσωτερικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας σε όλη την επικράτεια
 - Ολοκλήρωση σύντομα των κρατικών μέτρων στήριξης (εκτός αυτών με ήδη μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα)
 - Οικ. δραστηριότητα Ευρωζώνης 2020: ύφεση ελαφρώς μεγαλύτερης έντασης από 2,0*ύφεση του 2009 (9,0%)
- Οι τουριστικές επιχειρήσεις θα δέχονται συνεχώς διεθνή τουρισμό από αρχές Ιουλίου (αργότερα του αναμενόμενου τον Απρίλιο), με μεταβολές στις χώρες προέλευσης

Δυσμενές Σενάριο:

- Ανάκαμψη υγειονομική κρίσης το φθινόπωρο, εγχωρίως και διεθνώς → πλήρης επαναφορά εσωτερικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας
- Νέες εκτεταμένες παρεμβάσεις πολιτικής, σε Ελλάδα και ΕΕ
- **Εναλλακτικά, ανάκαμψη πανδημίας σε πολλές χώρες τους καλοκαιρινούς μήνες → πρόωρη ολοκλήρωση τουριστικής περιόδου**
- Οικονομική δραστηριότητα Ευρωζώνης 2020: ύφεση έντασης $\approx 3,0$ *ύφεση του 2009 (13,0%)

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2020

Εργαλεία μακροοικονομικών προβλέψεων

Συνδυασμός:

- A) Εκτίμηση επίδρασης εξωτερικής διαταραχής (ύφεση στην Ευρωζώνη), με Διανυσματικό Υπόδειγμα Διόρθωσης Λαθών (VECM) IOBE
- B1) Εκτίμηση εγχώριας διαταραχής στην πλευρά της παραγωγής (υποθέσεις μεταβολής παραγωγής σε 12 βασικούς τομείς)
- B2) Εκτίμηση εγχώριων διαταραχών στην πλευρά της ζήτησης, σε i) δημόσια κατανάλωση (από έκτακτες δαπάνες), ii) ιδιωτική κατανάλωση (από ισχυρή άνοδο ανεργίας), iii) σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου

Προβλέψεις (Βασικό Σενάριο)

- Δημόσια κατανάλωση: $\approx +7,0\%$
- Ιδιωτική κατανάλωση: $\approx -7,5\%$
- Επενδύσεις: $\approx -25\%$
- Εξαγωγές: -20 έως -25%
- Εισαγωγές: -20 έως -25%
- Ύφεση: $\approx 7,5\%$
- Ανεργία: 19,3%
- Αντιπληθωρισμός: 1,6-1,8%

Προβλέψεις (Δυσμενές Σενάριο)

- Δημόσια κατανάλωση: $\approx +9,5\%$
- Ιδιωτική κατανάλωση: $\approx -11,0\%$
- Επενδύσεις: $\approx -40\%$
- Εξαγωγές: $\approx -35\%$
- Εισαγωγές: -30 έως -35%
- Ύφεση: $\approx 10,5\%$
- Ανεργία: 20,5%
- Αντιπληθωρισμός: 3,0%

Ειδική μελέτη

*Η Φαρμακευτική αγορά και ο κλάδος της στην
Ελλάδα*

Η κρίση ευκαιρία για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης

- Η πανδημία της νόσου του νέου κορωνοϊού (COVID-19) αποτελεί μία νέα μεγάλη πρόκληση για την ελληνική οικονομία, καθώς ανέδειξε σημαντικά ζητήματα με επιπτώσεις σε οικονομικό, κοινωνικό και υγειονομικό επίπεδο που θα φανούν τα επόμενα χρόνια
- Ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας, διασφάλιση επάρκειας φαρμάκων, προώθησης έρευνας και ανάπτυξης νέων εμβολίων, διαγνωστικών εξετάσεων και θεραπειών
- Λήψη μέτρων σε ΕΕ €546,5 εκατ. για ανάπτυξη εμβολίων, νέων θεραπειών, διαγνωστικών εξετάσεων (αντιμετώπιση κορωνοϊού). Μπορούν να αξιοποιηθούν εγχωρίως.

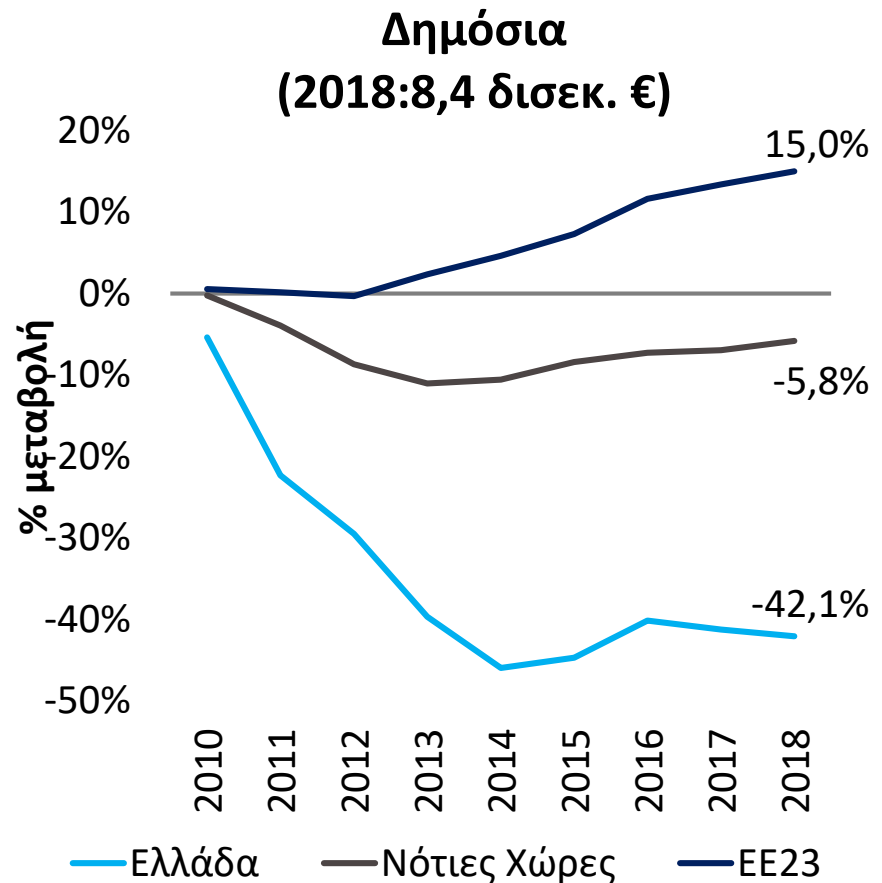
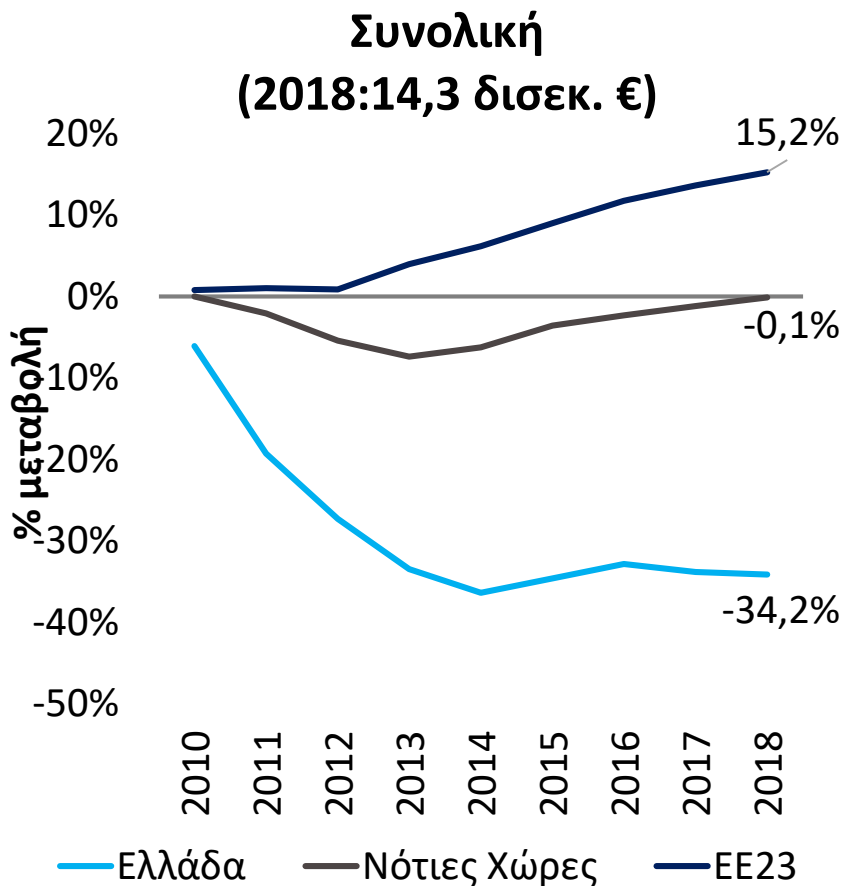
*Το πλήρες υλικό της μελέτης διαθέσιμο εδώ: http://iobe.gr/research_dtl.asp?RID=200

Προκλήσεις κλάδου φαρμάκου στην Ελλάδα

- Συνεχείς μειώσεις των δημοσίων δαπανών υγείας και δαπανών φαρμάκου και αύξηση συμμετοχής των ασθενών
- Αύξηση προσδόκιμου επιβίωσης σε συνδυασμό με τη γήρανση του πληθυσμού → αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες υγείας και φάρμακα
- Αύξηση του αριθμού των ασθενών με σοβαρές και χρόνιες παθήσεις → μεγαλύτερη πίεση στα υγειονομικά συστήματα και αλλαγή στην φαρμακευτική πολιτική
- Ανακάλυψη νέων θεραπειών, που είναι ακριβότερες, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση των συστημάτων υγείας

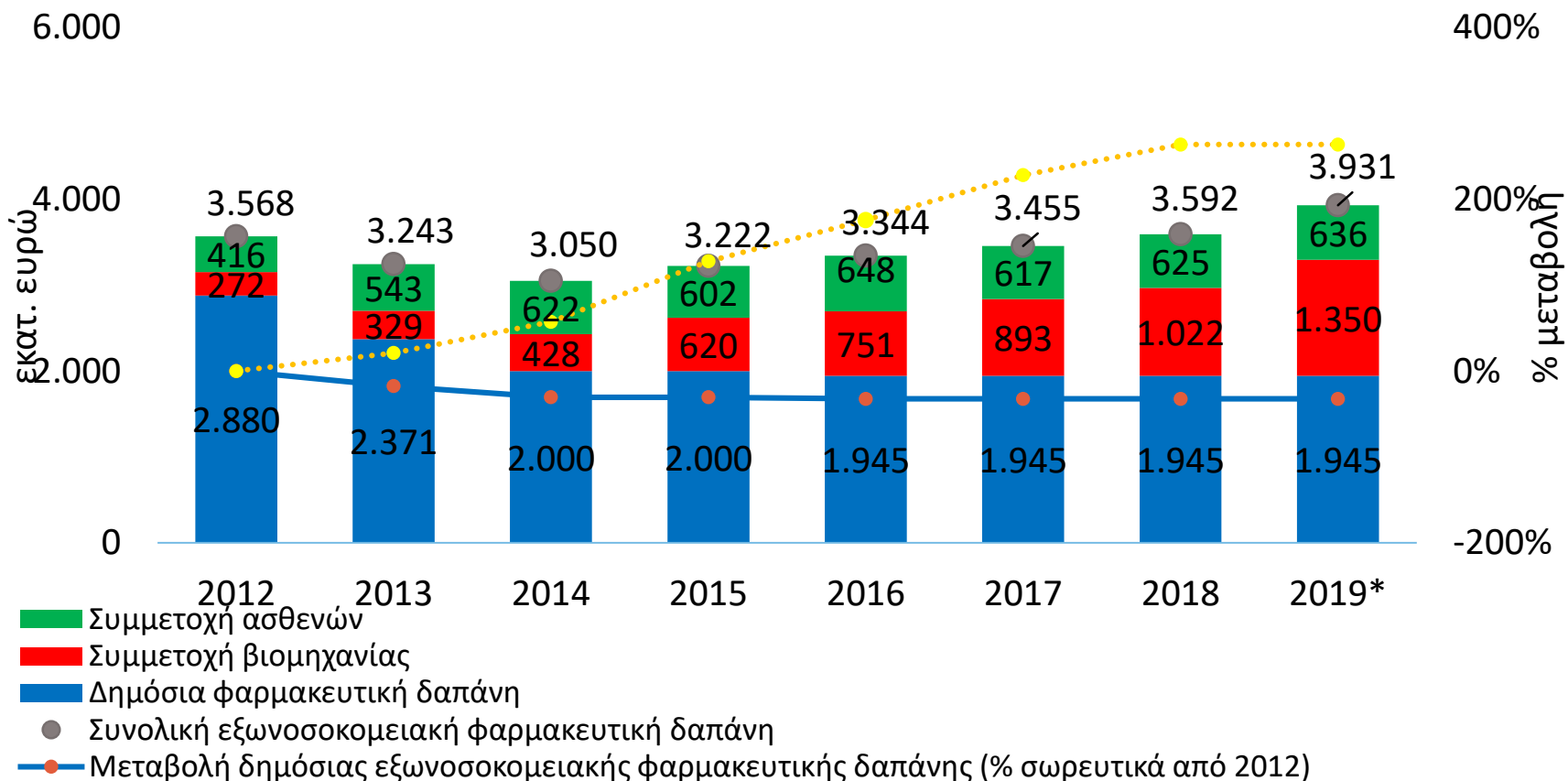
Σημαντική υποχώρηση στη χρηματοδότηση για δαπάνες υγείας στην Ελλάδα-αύξηση στην ΕΕ

Πηγές: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (ΣΛΥ) 2017, OECD Health Statistics, 2019, επεξεργασία στοιχείων IOBE. Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία). Οι ποσοστιαίες μεταβολές μεταξύ 2009 και 2018 έχουν υπολογιστεί στα στοιχεία χρηματοδότησης σε σταθερές τιμές (\$ 2010 PPS, OECD).

Στα €3,9 δισεκ. η εξωνοσοκομειακή φαρμακευτική δαπάνη (2019), με 264% αύξηση συμμετοχής της βιομηχανίας από το 2009

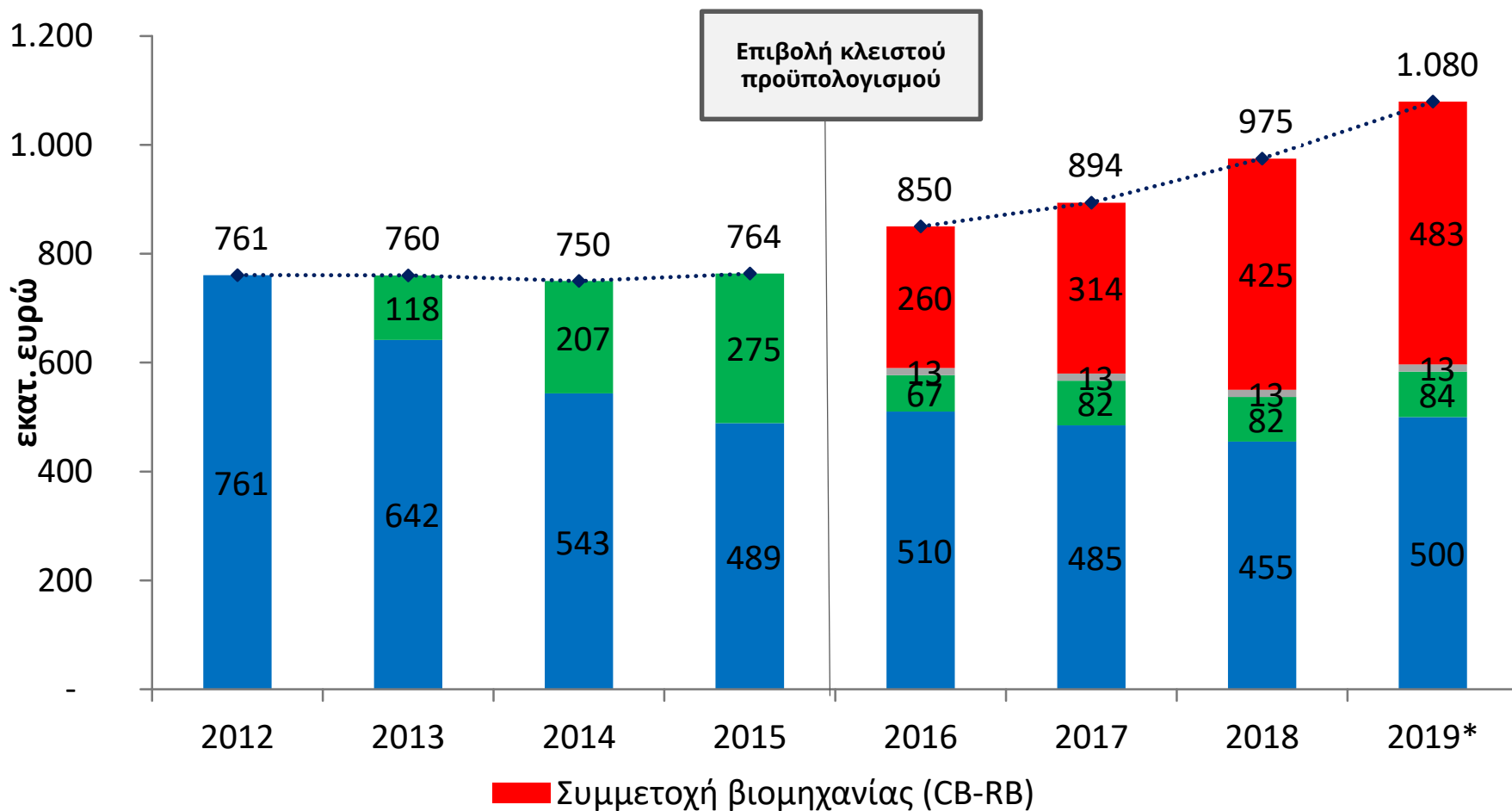

Πηγή: ΕΟΠΥΥ 2012-2019 Εκθέσεις Προϋπολογισμών 2014-2019, επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ-ΣΦΕΕ.

Συμμετοχή ασθενών: είναι μόνο ό,τι πληρώνει ο ασθενής στην αποζημιούμενη αγορά (δηλ. η θεσμοθετημένη 0%, 10%, 25%) και η επιβάρυνση που προκύπτει από τη διαφορά Λιανικής τιμής (ΛΤ)-Τιμής Αποζημίωσης (ΤΑ).

Μειωμένη κατά 44% το 2019 σε σχέση με το 2015 η δημόσια νοσοκομειακή φαρμακευτική δαπάνη με αύξηση συμμετοχής βιομηχανίας

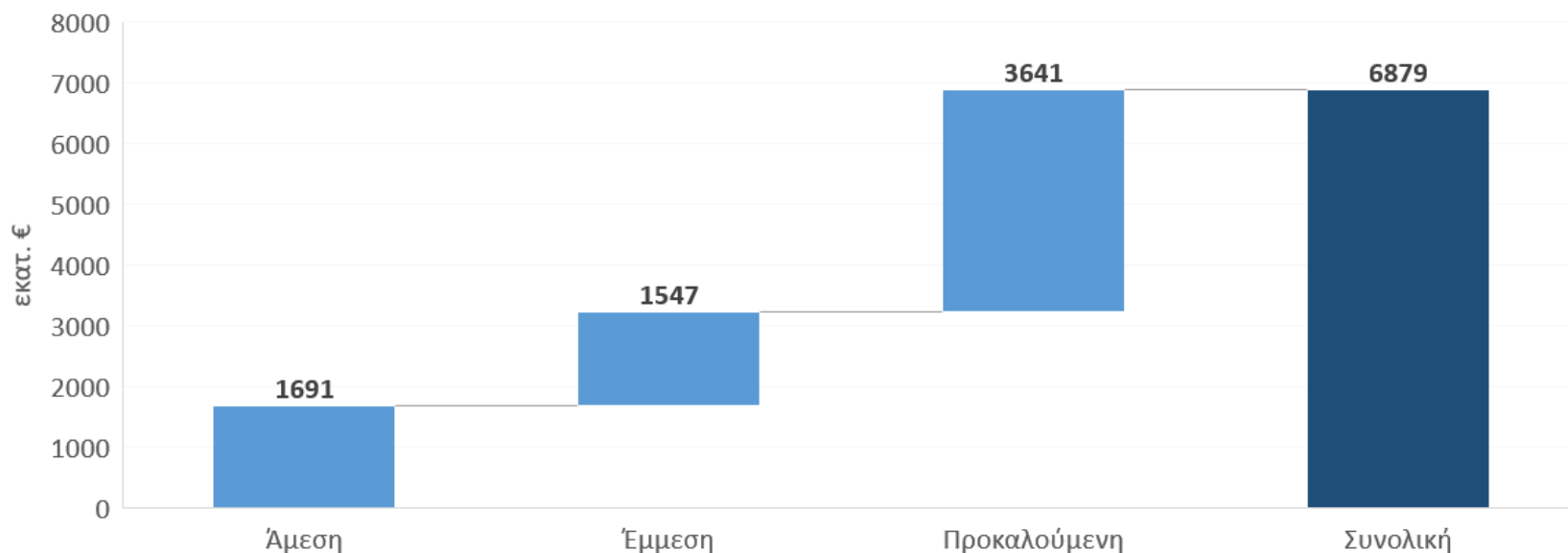
Πηγές: ΕΟΠΥΥ 2012-2019, ESY.net 2012-2015, επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ-ΣΦΕΕ.

*Εκτίμηση 2019 για συμμετοχή βιομηχανίας

Συνολική συμβολή του κλάδου φαρμάκου σε όρους ΑΕΠ περίπου €6,9 δισεκ. το 2018 (3,7% του ΑΕΠ)

Επίδραση στο ΑΕΠ από τη δραστηριότητα του κλάδου φαρμάκου, 2018

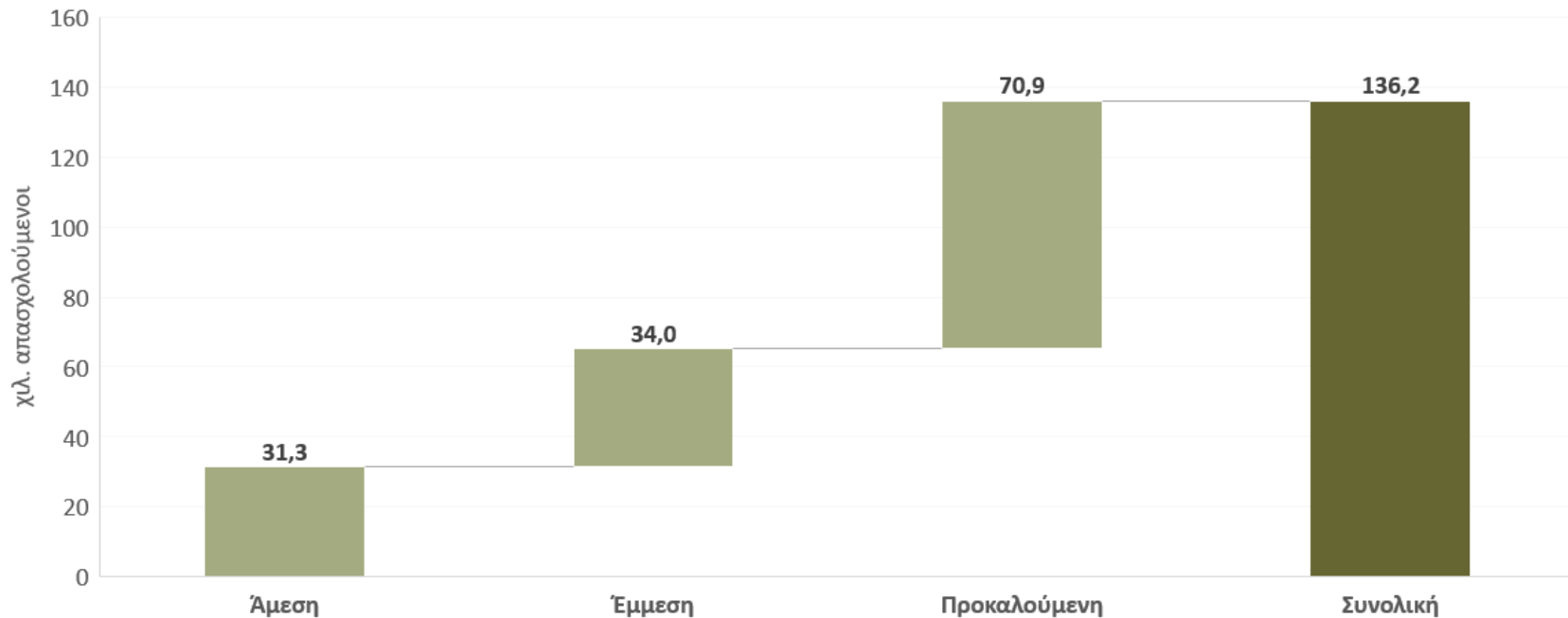

Για κάθε ευρώ προστιθέμενης αξίας των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του φαρμάκου, δημιουργούνται άλλα 3,1 ευρώ ΑΕΠ στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας

Σε όρους απασχόλησης συνολική συνεισφορά 136 χιλ. θέσεων εργασίας (3,6% της συνολικής απασχόλησης)

Επίδραση στην απασχόληση από τη δραστηριότητα του κλάδου φαρμάκου, 2018

Κάθε θέση εργασίας στον κλάδο του φαρμάκου υποστηρίζει άλλες 3 θέσεις απασχόλησης συνολικά στην οικονομία

Κρίσιμα ζητήματα στην εποχή του νέου κορωνοϊού

- Ανάγκη επανεξέτασης προϋπολογισμών υγείας-φαρμάκου: αναθεώρηση μηχανισμού επιστροφών
- Προσπάθεια για συμψηφισμό μέρους του clawback με επενδύσεις είτε στην παραγωγή είτε στην E&A
- Το υψηλό clawback λειτουργεί αποτρεπτικά, σε επενδύσεις σε κλινικές μελέτες
- Άρση γραφειοκρατικών προβλημάτων που καθυστερούν τη διεξαγωγή τους
- Ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ελλάδας
- Σταθερό νομοθετικό πλαίσιο για ενσωμάτωση της φαρμακευτικής καινοτομίας στη μετά-COVID εποχή και ενίσχυση πρόσβασης σε καινοτόμες θεραπείες
- Smart health: Κέντρα Αριστείας σε Real World Evidence Data, εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης, εξατομικευμένη διαγνωστική

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR